

ekon. nauk : specz. 08.00.06 «Ekonomika pry`rodokory`stuvannya ta oxoro`ny` navkoly`shn`ogo seredovy`shha» / S. V. Arestov. – Instytut problem ry`nku ta eko`nomiko-ekologichny`x doslidzhen`. - O., 2008.– 20 s.

4. Vazhy`ns`ky`j F. A. Inozemny`j kapital: ekologichny`j aspekt / F. A. Vazhy`ns`ky`j, V. M. Chertory`zhs`ky`j, A. V. Kolodijchuk // Naukovy`j visny`k NLTU Ukrayiny`. – 2008. – Vy`p. 18.3. – S. 89–94.

5. Vy`shny`cz`ka O. I. Ekologichni investy`ciyi: sutnist`, klasyfikaciya, pry`ncy`py` ta napryamy` realizaciyi / O. I. Vy`shny`cz`ka // Visny`k Sums`kogo derzhavnogo universy`tetu. Seriya «Ekonomika». – 2009. – # 2. – S. 51–58.

6. Didux V. Ekologizaciya innovacijnoyi diyal`nosti vidpovidno do vy`mog stalogo rozvy`tku suspil`stva / V. Didux // Efekty`vnist` derzhavnogo upravlinnya. – 2011. – Vy`p. 27. – S. 359–369.

7. Dopovid` Derzhavnogo komitetu staty`sty`ky` «Dovkillya Ukrayiny` u 2012 roci» [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu : http://www.ukrstat.org/uk/operativ/operativ2012/ns_rik/analit/arhiv.htm

8. Rassadnikova S. I. Strategiya i takty`ka ekologizaciyi investy`cijnoyi diyal`nosti / S. I. Rassadnikova // Naukovy`j visny`k NLTU Ukrayiny`. – 2005. – Vy`p. 15.6. – S. 396–402.

9. Rassadny`kova S. I. Suchasni trendy` i problemy` reformuvannya investy`cijnogo zabezpechennya pry`rodokory`stuvannya / S. Rassadny`kova // Ekonomist. - 2010. - # 8. - S.38-41.

10. Xarichkov S. K. «Zeleni investy`ciyi» yak katalizator perexodu do novogo kursu rozvy`tku ekonomiky`: mizhnarodni oriyenty`ry` i perspekty`vy` vprovadzhennya / S. Xarichkov, N. Andryeyeva // Ekonomist. - 2010. - # 12. - S. 16-21.

Рецензент: Ковальов В.Г., д.е.н. професор, завідувач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Одеського державного екологічного університету.

23.10.2014

УДК 338.246:339.17

Роженко Александра

ОБГРУНТУВАННЯ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті проаналізовані локальні складові економічної безпеки

підприємства. Обґрунтована значимість побудови економічної безпеки підприємства у процесі її забезпечення. Проведено аналіз літературних джерел та існуючих підходів щодо складових економічної безпеки підприємства. Досліджена система складових економічної безпеки підприємства. Запропоновано ресурсно-функціональний підхід до складу економічної безпеки підприємства. Побудована система складових економічної безпеки підприємства за даним підходом. Сформовано три рівня у системі складових економічної безпеки підприємства. Проведено декомпозицію економічної безпеки підприємства за наведеними рівнями. Здійснено конкретизацію та розкрито зміст складових за першим і другим рівнями складових економічної безпеки підприємства. Виділено основні відмінності даної системи складових економічної безпеки підприємства від існуючих. Обґрунтовано даний підхід до побудови економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, підходи до складових, локальні складові, рівні складових, система складових, конкретизація складових.

Роженко Александра

ОБОСНОВАНИЕ СОСТАВЛЯЮЩИХ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ТОРГОВОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье проанализированы локальные составляющие экономической безопасности предприятия. Обоснована значимость построения экономической безопасности предприятия в процессе её обеспечения. Проведен анализ литературных источников и существующих подходов относительно составляющих экономической безопасности предприятия. Исследована система составляющих экономической безопасности предприятия. Предложен ресурсно-функциональный подход к составу экономической безопасности предприятия. Построена система составляющих экономической безопасности предприятия по данному подходу. Сформированы три уровня в системе составляющих экономической безопасности предприятия. Проведена декомпозиция экономической безопасности предприятия по приведенным уровням. Осуществлена конкретизация и раскрыто содержание составляющих первого и второго уровней

составляющих экономической безопасности предприятия. Выделены основные отличия данной системы составляющих экономической безопасности предприятия от существующих. Обоснован данный подход к построению экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, подходы к составляющим, локальные составляющие, уровни составляющих, система составляющих, конкретизация составляющих.

Rozhenko Aleksandra

GROUND OF COMPONENTS OF ECONOMIC SECURITY TRADE ENTERPRISES

The present article concentrates on analyzing local components of economic security of enterprise. Meaningfulness of construction of economic security of enterprise in the process of her providing is reasonable. The analysis of literary sources and existent approaches is conducted in relation to components of economic security enterprise. The author examines the system components of economic security enterprise. The resource-functional approach is offered by composition of economic security enterprise. The system of components of economic security of enterprise is built on this approach. Three levels in the system of components of economic security enterprise are formed. The decoupling of economic security of enterprise is conducted on the brought levels over. A specification is carried out and maintenance of components is exposed first and second levels making to economic security of enterprise. The basic differences of this system of economic security of enterprise are distinguished from existing. This going is reasonable near the construction of economic security of enterprise.

Keywords: economic security of enterprise, going near components, local components, levels of components, system of components, specification of components.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Функціонування сучасної національної економіки України, на ряду з невизначеністю ринкового середовища та значним динамізмом, супроводжується нестабільністю в економічній та фінансовій політиці управління на макрорівні, відсутністю економічної самостійності та самофінансування, що характеризується продовженням падіння

виробництва, згоранням інвестиційного процесу, зниженням рівня життя населення, зростанням безробіття. В таких умовах, розвиток більшості суб'єктів господарювання полягає у виживанні та існуванні. Дослідження [1] демонструє те, що більша частина підприємницьких структур держави обрали вид економічної діяльності – торгівлю, де зайнята чверть працездатного населення України, але третина торговельних підприємств у державі – збиткові. Таким чином, сучасні торговельні підприємства потребують застосування таких механізмів управління, які б забезпечили їх економічну безпеку.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Протягом останніх років інтерес науковців до складових економічної безпеки підприємства набуває все більшого розвитку. Серед науковців варто відзначити праці: Бойкевича О.Р., Васильчака С.В., Веселовського А.І.; Гапоненко В.Ф., Беспалко А.Л., Власкова А.С.; Дем'яненко Г.Є.; Дмитрієва І. А, Близнюка А. О.; Довбні С.Б., Гічової Н.Ю.; Єрмошенко М. М., Горячевої К.С.; Журавки Ф.О., Илляшенко С.М., Камишникової Е.В., Капітули С.В.; Ковальова Д., Сухорукової Т.; Корольова М.И., Корчевської Л.О., Малюти Л.Я., Нусінової О.В., Олейникова Е.А.; Ортинського В.Л., Керницького І.С., Живко З.Б.; Петровичай М., Кіт А.Ф., Семенів О.М.; Пономарьова В.П., Руда Т.В., Фролової Л.В., Хомів О.В. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Забезпечення економічної безпеки торговельного підприємства є складним та комплексним процесом. Дослідження понятійного апарату, показників оцінювання та методів управління підприємством за умови забезпечення економічної безпеки дозволило дійти до висновків, що в економічній літературі немає одностайної думки серед авторів з цих питань. Багато наукових праць висвітлюють окремі складові економічної безпеки підприємства або пропонують дуже велику їх кількість, що в свою чергу ускладнює процес оцінки та забезпечення економічної безпеки підприємства.

Постановка завдання. Дослідження наукових підходів щодо складових економічної безпеки підприємства та обґрунтування її складових, вдосконалення теоретичних аспектів побудови економічної безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незважаючи на те, що питання складових економічної безпеки підприємства

досліджується багатьма науковцями, воно залишається дискусійним. Дослідження думок вчених про складові економічної безпеки підприємства демонструє розшарування наукового підґрунтя з цих питань та відсутність одностайної думки, а саме існування декількох підходів до складових економічної безпеки підприємства, зокрема таких як: системний, ресурсний та підхід за функціональними складовими.

Одним з підходів щодо складових економічної безпеки підприємства є системний, за яким прихильники [2, с.48] виділяють такі складові: технологічну, ресурсну, фінансову та соціальну. За цим підходом автор [3, с.63] вирізняє замість технологічної – внутрішньо економічну складову та відтінює соціально-економічну. Також за системним підходом запропоновано види економічної безпеки торговельного підприємства у роботі [4,с.10]: економіко-правова, податкова, економіко-соціальна безпека, економічна безпека внутрішньої діяльності, економічна безпека зовнішньої діяльності, організаційно-економічна, ресурсна.

Розкриття структури економічної безпеки підприємства через призму системної складової набуває лише системних ознак, доводиться що економічна безпека підприємства – це складна, динамічна, ієрархічна система, яка складається з елементів та підсистем. Але, одночасно, ця структуризація економічної безпеки підприємства не досить конкретна та мають місце повторення змісту декількох складових.

Ресурсний підхід до складових економічної безпеки підприємства, за яким виокремлює безпеку капіталу, персоналу, інформації і технології, техніки і обладнання, прав [5, с.139].

З позиції ресурсного підходу, економічна безпека підприємства розглядається як певний склад ресурсів, цінностей та можливостей, які використовуються в господарській діяльності підприємства та дають змогу функціонувати. Але, таке бачення економічної безпеки підприємства значно звужує межі цього поняття, так як не приділяється увага саме функціональності та результативності, а лише наявність певного складу ресурсів на вказану дату, що може швидко змінюватись за недбалим господарюванням.

Логічним продовженням перших двох підходів до складових економічної безпеки підприємства на сучасному етапі став

функціональний підхід, представники якого [5,с.139; 6,с.69], запропонували сім функціональних складових: фінансова, інтелектуально-кадрова, політико-правова, екологічна, інформаційна, силова, техніко-технологічна.

Саме цей підхід отримав активний подальший розвиток серед науковців.

Подальші пропозиції щодо складових економічної безпеки підприємства за функціональним підходом - автора Іляшенко С.М. [7, с.12], які містили, поряд з існуючими, додатково ще дві складові: ринкову та інтерфейсну. У роботі [8] поряд з названими попередниками функціональними складовими також мають місце соціальна, енергетична та ресурсна складові економічної безпеки підприємства.

Наведений перелік складових економічної безпеки підприємства науковець Довбня С.Б. [9, с.91] представив за трьома рівнями: поточна безпека – фінансово-економічний стан; тактична безпека – інтелектуально-кадрова, виробничо-технічна, комерційна; стратегічна безпека – екологічна, інноваційно-технологічна, ринкова, соціальна, сировинна, техногенна й енергетична.

В роботі [10] виділено такі функціональні складові: з традиційних – фінансова, інформаційна, технологічна; та своєрідні – людська, матеріальна, інституційна, організаційна, продуктова (товарна).

Група науковців на чолі з Ортинським В.Л. в роботі [11] зазначили, що є доцільність запропоновані у [7, с.12] функціональні складові диференціювати на внутрішньовиробничі та поза виробничі, до першої групи увійшли: фінансова, кадрова, правова, екологічна, інформаційна, силова, технологічна; до другої групи – ринкова та інтерфейсна. В роботі [12,с.101] уточнено склад економічної безпеки підприємства за цими ж двома групами: першу доповнено інтелектуальною складовою, а друга група представлена як ринкова та інформаційна складові.

Автор Камишнікова Е.В. погоджується з попередниками в плані фінансової, інтелектуально-кадрової, виробничої, екологічної та інвестиційно-технологічної складових та пропонує додати збутову складову та матеріально-технічного забезпечення [13, с.8].

Відмітним є перелік складових економічної безпеки підприємства, який наведений у [14, с.140], де виділено фінансова,

виробничо-технічна і інвестиційна складові.

У роботі [15, с.198] наведена така сукупність функціональних складових економічної безпеки торговельних підприємств: з вищеназваних – фінансова, екологічна, інформаційна, технологічна, соціальна, ресурсна та вперше запропоновані – фіскальна та кримінальна.

Перелік елементів економічної безпеки торговельного підприємства в роботі [16,с.177] погоджений з їх початковим переліком з семи складових та доповнює його продуктовою складовою, для того щоб підкреслити та виділити галузеву належність.

В роботі [17] також класичний перелік функціональних складових доповнюється – корпоративною складовою.

Дослідник Нусінова О.В. висуває певну сукупність складових економічної безпеки підприємства за двома напрямками: репутаційна безпека – безпека праці, кадрова безпека, екологічна, інформаційна; та фінансово-економічна безпека: ринкового стану, майнового стану, фінансового стану, присудковості підприємства (ефективності діяльності) [18, с.99].

Науковець Журавка Ф.О. бачить набір складових економічної безпеки підприємства, що складається з семи складових, спочатку запропонованих за цим підходом і ринкової та ресурсної. [19, с.20].

В роботі [20, с.49] пропонується перелік складових економічної безпеки підприємства за двома групами: ендогенні – фінансова, інтелектуально-кадрова, операційна правова, інформаційна, силова; екзогенні – екологічна, ринкова, соціально-демографічна, зовнішньоекономічна, економічна.

Автором Малюта Л.Я. виділено такі складові економічної безпеки: фінансово-економічна. Інтелектуально-кадрова, інституційно-правова, інформаційна, силова, техніко-технологічна [21, с.98]. Вченим Руда Т.В. економічна безпека підприємства досліджується за таким набором складових: фінансова, кадрово-інноваційна, виробничо-технологічна, політико-правова, екологічна, інформаційна, силова, ринкова, корпоративна [22, с.70].

Концепція функціонального підходу визначає економічну безпеку підприємства як можливості і здатність до реалізації його господарських завдань на різному рівні суспільного відтворення. Сукупність запропонованих складових багатьма авторами є досить

насиченою змістом та широкою, але не систематизованою. Найчастіше, окремим думкам не вистачає переваг інших. Представлені точки зору не відображують оптимального поєднання і використання ресурсів на кожному етапі функціонування підприємства.

Спираючись на те, що будь-який елемент підприємства та зовнішнього середовища може як становити загрозу, так і бути використаним для економічного убезпечення підприємства [23, с.42], треба більш конкретно назвати та згрупувати ці елементи, від цього і залежить, на нашу думку, сукупність складових економічної безпеки підприємства.

Таким чином, пропонується склад економічної безпеки підприємства розглядати з точки зору ресурсно-функціонального підходу, за яким представлена трьохрівнева система складових економічної безпеки підприємства. На першому рівні – пропонуються ресурсна та функціональна складові. На другому рівні – виокремлено такі складові: в рамках ресурсної безпеки - безпека фінансових ресурсів, трудових, матеріальних та нематеріальних; у складі функціональної міститься безпека управління, маркетингу та виробництва (торгівлі). Третій рівень конкретизує складові другого рівня, рисунок 1.

Таке декомпозиціонування економічної безпеки підприємства, за наведеними рівнями, є доцільним, так як підґрунтям та базою діяльності будь-якого підприємства є його ресурсний потенціал - виділено така складова економічної безпеки підприємства, як ресурсна безпека, та засобом існування підприємства є здійснення ним господарських функцій, за безліччю яких автори пропонують на першому рівні складових економічної безпеки підприємства - функціональну безпеку.

Конкретизацію складових першого рівня представлено наступним чином:

Ресурсна безпека:

- безпека трудових ресурсів – кадрова, інтелектуальна, соціальна;
- безпека фінансових ресурсів – фінансова, фіскальна, інвестиційна, інноваційна;
- безпека матеріальних ресурсів – технічна, сировинна й енергетична, продуктова (товарна), матеріально-технічного забезпечення;

- безпека нематеріальних ресурсів – правова, політико-правова, інформаційна, технологічна.

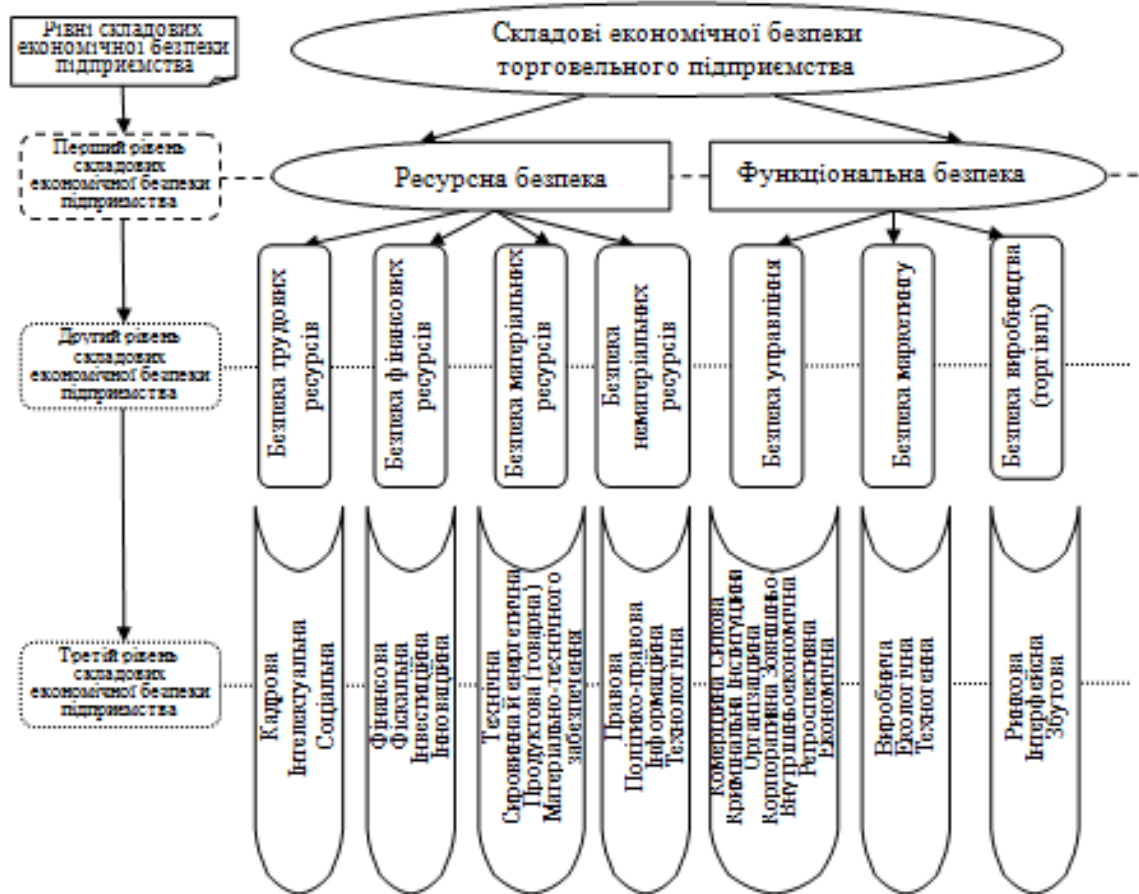

Рис. 1. Система складових економічної безпеки підприємства

Функціональна безпека:

- безпека управління – комерційна, силова, кримінальна, інституційна, організаційна, корпоративна, зовнішньоекономічна, внутрішньоекономічна, ретроспективна, економічна;
- безпека виробництва (торгівлі) – виробнича, екологічна, техногенна;
- безпека маркетингу – ринкова, інтерфейсна, збутова.

Згідно трьохвимірної моделі комплексної системи економічної безпеки підприємства [24, с.155], перша група складових відповідає за процеси формування та вдосконалення ресурсного потенціалу,

найефективніше його використання. За другою складовою першого рівня - здійснюються процеси формування та вдосконалення взаємовідносин в колективі та з контрагентами, тактичних та стратегічних планів підприємства.

Така система складових економічної безпеки підприємства відрізняється від існуючих більш чітким формулюванням складових економічної безпеки підприємства. Виділення окремо функціональної складової обумовлюється розмаїттям процесів, що відбуваються на підприємстві, сукупність яких являє собою процес його функціонування, що потребує економічного забезпечення. Також запропонований перелік складових економічної безпеки підприємства дозволяє зручніше практичне застосування у процесі оцінювання, дає змогу проаналізувати його елементи на кожному етапі, як формуванні, так і функціонуванні підприємства. Таким чином, нарощування ефективності діяльності підприємства здійснюється за рахунок правильної побудови економічної безпеки саме на рівні функціональної безпеки.

Висновки і перспективи подальших розробок. Для зручності аналізу, отримання більш точних результатів та чітких висновків виділено більш узагальнений і укрупнений, в той же час ємний перелік складових економічної безпеки підприємства, який за своєю значимістю, змістом та комплексністю не буде поступатися попереднім.

Визначена сукупність складових економічної безпеки підприємства виступає основою для оцінки рівня економічного забезпечення підприємства, оскільки в залежності від поставленої мети визначає її досягнення.

Побудова економічної безпеки підприємства є початковою умовою для виділення її основних характеристик задля її забезпечення, формування її стану, відповідно до поставлених завдань підприємства.

Література

1. Фролова Л.В. Аналіз тенденцій розвитку торгівлі в Україні / Л.В. Фролова, О.В.Роженко // Бізнес-Інформ. Економіка торгівлі та послуг. – Харків, 2014. - №3(434). – С.189-97.
2. Ковалев Д., Сухорукова Т. Экономическая безопасность предприятия / Д. Ковалев, Т. Сухорукова // Экономика Украины -

1998.- №10. - С. 48-52.

3. Єрмошенко М.М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство: монографія / М.М.Єрмошенко, К. С. Горячева; Нац. академія управління. – К.: НАУ, 2010. – 232с.

4. Дем'яненко Г.Є. Економічна безпека торговельного підприємства: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.07.05 / Г.Є. Дем'яненко. - Донецьк, 2003. – 21 с.

5. Основы экономической безопасности (государство, регион, предприятие, личность) / Е.А.Олейникова. – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997.- 288 с.

6. Пономарьов В.П. Економічна безпека підприємства: сутність, трактування, точки зору / В.П. Пономарьов // Менеджер. - 2002. - №1(17). - С.67-71

7. Ильяшенко С.Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С.Н. Ильяшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. - №3(21). – С.12-19.

8. Економіка підприємства: підручник / Й.М.Петрович, А.Ф.Кіт, О.М. Семенів [та ін.]; за заг. ред. Й.М.Петровича. – Львів : Новий Світ – 2000, 2004. – 680 с.

9. Довбня С.Б. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства / С.Б.Довбня, Н.Ю.Гічова // Фінанси України.- 2008.- №4. - С. 88-97.

10. Королев М.И. Организационно-экономический механизм защиты фирмы от экстремальных воздействий среды / М.И. Королев. – М.: Изд-во "Алкил", 2008. – 136 с.

11. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : навч. посібник для студ.вищ. навч. закл. / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко [та ін.] – К.: Правова єдність, 2009. – 544 с.

12. Васильчак С.В. Економічна безпека підприємства та її складова в сучасних умовах / С.В. Васильчак, А.І.Веселовський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.15. – С. 98-105.

13. Камишникова Е.В. Методи оцінки економічної безпеки промислових підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Е.В. Камишникова // Приазов. держ. техн. ун-т. — Маріуполь, 2010, - 20 с.

14. Капітула С.В. Удосконалення класифікації структури безпеки підприємства / С.В.Капітула, В.М. Якубець, С.І. Шевченко //

Актуальні проблеми економіки. - 2010. - №11(113).- С. 137-141.

15. Хомів О.В. Структура елементів економічної безпеки торговельних підприємств / О.В.Хомів // Вісник Донецького нац. ун-ту економіки і торгівлі ім.М.Туган-Барановського .- 2010.- №3(47). - С. 196-201.

16. Бойкевич О.Р. Передумови та фактори економічної безпеки торговельного підприємства // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.13. – С. 175-180.

17. Дмитрієв І.А. Визначення переліку складових економічної безпеки підприємства / І. А. Дмитрієв, А. О. Близнюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/2011_23_1/33DmVl.htm. – 12.05.2012.

18. Нусінова О.В. Кластфікація складових безпеки підприємства на основі аналізу загроз / О.В. Нусінова // Бізнес Інформ. - 2011. - №8. - С. 96-99.

19. Журавка Ф.О. Сутність і роль фінансової безпеки підприємництва в контексті забезпечення його економічної безпеки / Ф.О.Журавка. Л.А. Могильна // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб.наук.праць / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми, 2012. – Вип.35. – С.16-24.

20. Корчевська Л.О. Місце соціальної відповідальності у забезпеченні економічної безпеки підприємства / Л.О.Корчевська, Г.В. Жосан // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2012. - №39.- С. 48-52.

21. Малюта Л.Я. Особливості організації та забезпечення економічної безпеки підприємства і підприємництва в умовах суспільних трансформацій / Л.Я.Малюта, О.Б. Погайдак // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. - 2012. – Вип. 1. – Т. 3. - С. 97-102.

22. Руда Т.В. Сутність і структуризація економічної безпеки підприємства /Т.В. Руда // Митна безпека. – 2012. – № 1-2. – С. 65-72.

23. Гапоненко В.Ф., Беспалко АЛ., Власков А.С. Экономическая безопасность предприятий. Подходы и принципы / В.Ф. Гапоненко, А.Л. Беспалко, А.С. Власков. - М.: Издательство «Ось-89», 2007. - 208 с.

24 Actual problems of consumer market development: Monograph /

N.I. Alekseeva, S.B. Alekseev, V.I. Baranov and others. – USA.: Publishing House Science and Innovation Center, Ltd., 2013. – 212 p.

1. Frolova L.V. Analiz tendencij rozvy`tku torgivli v Ukrayini / L.V. Frolova, O.V.Rozhenko // Biznes-Inform. Ekonomika torgivli ta poslug. – Xarkiv, 2014. - #3(434). – S.189-97.

2. Kovalev D., Suxorukova T. Эkonomy`cheskaya bezopasnost` predpry`yaty`ya / D. Kovalev, T. Suxorukova // Эkonomy`ka Uk`ray`ны - 1998.- #10. - S. 48-52.

3. Yermoshenko M.M. Finansova skladova ekonomichnoyi bezpeky`: derzhava i pidpry`yemstvo: monografiya / M.M.Yermoshenko, K. S. Goryacheva; Nacz. akademiya upravlinnya. – K.: NAU, 2010. – 232s.

4. Dem'yanenko G.Ye. Ekonomichna bezpeka torgovel`nogo pidpry`yemstva: avtoref. dy`s... kand. ekon. nauk: specz. 08.07.05 / G.Ye. Dem'yanenko. - Donecz`k, 2003. – 21 s.

5. Основы эkonomy`cheskoj bezopasnosti` (gosudarstvo, regy`on, predpry`yaty`e, ly`chnost`) / E.A.Olejny`kova. – M.: ZAO «By`znes-shkola «Y`ntel-Sy`ntez», 1997.- 288 s.

6. Ponomar`ov V.P. Ekonomichna bezpeka pidpry`yemstva: sutnist`, traktuvannya, tochky` zoru / V.P. Ponomar`ov // Menedzher. - 2002. - #1(17). - S.67-71

7. Y`l'yashenko S.N. Sostavlyayushhy`e эkonomy`cheskoj bezopasnosti` predpry`yaty`ya y` podxody k y`x ocenke / S.N. Y`l'yashenko // Aktual`ni problemy` ekonomiky`. – 2003. - #3(21). – S.12-19.

8. Ekonomika pidpry`yemstva: pidruchny`k / J.M.Petrovy`ch, A.F.Kit, O.M. Semeniv [ta in.]; za zag. red. J.M.Petrovy`cha. – L`viv : Novy`j Svit – 2000, 2004. – 680 s.

9. Dovbnya S.B. Diagnosty`ka rivnya ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstva / S.B.Dovbnya, N.Yu.Gichova // Finansy` Ukrayiny`. - 2008.- #4. - S. 88-97.

10. Korolev M.Y`. Organy`zacy`onno-эkonomy`chesky`j mexany`zm zashhy`ты fy`rмы ot эkstremal`ных vozdejstvy`j sredы / M.Y`. Korolev. – M.: Y`zd-vo "Alky`l", 2008. – 136 s.

11. Ekonomichna bezpeka pidpry`yemstv, organizacij ta ustanov : navch. posibny`k dlya stud.vy`shh. navch. zakl. / V.L. Orty`ns`ky`j, I.S. Kerny`cz`ky`j, Z.B. Zhy`vko [ta in.] – K.: Pravova yednist`, 2009. – 544 s.

12. Vasy`l`chak S.V. Ekonomichna bezpeka pidpry`yemstva ta yiyi skladova v suchasny`x umovax / S.V. Vasy`l`chak, A.I.Veselovs`ky`j // Naukovy`j visny`k NLTU Ukrayiny`. – 2010. – Vy`p. 20.15. – S. 98-105.

13. Kamy`shny`kova E.V. Metody` ocinky` ekonomichnoyi bezpeky` promy`slovy`x pidpry`yemstv: avtoref. dy`s. ... kand. ekon. nauk: 08.00.04 / E.V. Kamy`shny`kova // Pry`azov. derzh. texn. un -t. — Mariupol`, 2010, - 20 s.

14. Kapitula S.V. Udoskonalennya klasyfikaciyi struktury` bezpeky` pidpry`yemstva / S.V.Kapitula, V.M. Yakubecz`, S.I. Shevchenko // Aktual`ni problemy` ekonomiky`. - 2010. - #11(113).- S. 137-141.

15. Xomiv O.V. Struktura elementiv ekonomichnoyi bezpeky` torgovel`ny`x pidpry`yemstv / O.V.Xomiv // Visny`k Donecz`kogo nacz. un-tu ekonomiky` i torgivli im.M.Tugan-Baranovs`kogo .- 2010.- #3(47). - S. 196-201.

16. Bojkevy`ch O.R. Peredumovy` ta faktory` ekonomichnoyi bezpeky` torgovel`nogo pidpry`yemstva // Naukovy`j visny`k NLTU Ukrayiny`. – 2010. – Vy`p. 20.13. – S. 175-180.

17. Dmy`triyev I.A. Vy`znachennya pereliku skladovy`x ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstva / I. A. Dmy`triyev, A. O. Bly`znyuk [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/2011_23_1/33DmBl.htm. – 12.05.2012.

18. Nusinova O.V. Klastfikaciya skladovy`x bezpeky` pidpry`yemstva na osnovi analizu zagroz / O.V. Nusinova // Biznes Inform. - 2011. - #8. - S. 96-99.

19. Zhuravka F.O. Sutnist` i rol` finansovoyi bezpeky` pidpry`yemny`cztva v konteksti zabezpechennya jogo ekonomichnoyi bezpeky` / F.O.Zhuravka. L.A. Mogy`l`na // Problemy` i perspekty`vy` rozvy`tku bankivs`koyi sy`stemy` Ukrayiny`: zb.nauk.pracz` / Derzhavny`j vy`shhy`j navchal`ny`j zaklad «Ukrayins`ka akademiya bankivs`koyi spravy` Nacional`nogo banku Ukrayiny`». – Sumy`, 2012. – Vy`p.35. – S.16-24.

20. Korchevs`ka L.O. Misce social`noyi vidpovidal`nosti u zabezpechenni ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`yemstva / L.O.Korchevs`ka, G.V. Zhosan // Visny`k ekonomiky` transportu i promy`slovosti. - 2012. - #39.- S. 48-52.

21. Malyuta L.Ya. Osobly`vosti organizaciyi ta zabezpechennya

ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`emstva i pidpry`emny`chtva v umovax suspil`ny`x transformacij / L.Ya.Malyuta, O.B. Pogajdak // Teorety`chni i prakty`chni aspekty` ekonomiky` ta intelektual`noyi vlasnosti. - 2012. – Vy`p. 1. – T. 3. - S. 97-102.

22. Ruda T.V. Sutnist` i struktury`zaciya ekonomichnoyi bezpeky` pidpry`emstva /T.V. Ruda // My`tna bezpeka. – 2012. – # 1-2. – S. 65-72.

23. Gaponenko V.F., Bepalko A.L., Vlaskov A.S. Эконoмy`cheskaya bezopasnost` predpry`yaty`j. Podhody y` pry`ncy`ry / V.F. Gaponenko, A.L. Bepalko, A.S. Vlaskov. - M.: Y`zdatel`stvo «Os`-89», 2007. - 208 s.

Рецензент: Балабаниць А.В., д.е.н., професор кафедри маркетингового менеджменту Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

28.10.2014

УДК 336.14:61

Сімаш Тетяна

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я:

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Стаття присвячена медичному страхуванню та фінансовому забезпеченню охорони здоров'я у процесі утвердження ринкової економіки. Виокремлено основні проблеми медичної галузі, які потребують формування державної політики щодо побудови моделі системи охорони здоров'я з урахуванням сучасних міжнародних підходів та реалій. Проаналізовано позитивні та негативні аспекти медичного страхування. Розглянуто форми медичного страхування: обов'язкове медичне страхування та добровільне медичне страхування. Увагу приділено базовим моделям фінансування охорони здоров'я. Запропоновано удосконалення охорони здоров'я з урахуванням зарубіжного досвіду за допомогою системи страхової медицини, яка дозволить залучити додаткові ресурси у сферу охорони здоров'я та сприятиме вирішенню питань гарантованості та доступності медичних послуг для широких верств населення.